

Fysik C

1. Ilinniartitsissutip inissisimanagera

Ilinniartitsissummi fysikimi pineqarpoq ilinniartut ulluinnarni naapittagaannik pinngartitami teknikkimilu pisunik tamanut tunngasunik allaaserinnittarnerup nassuiaasiortoqartarneranillu inuit ineriartortitsiniarnerat. Misileraanerit atuagarsornerillu atassuteqarnerisigut ilinniartut pinngortitalerinermit tunngavilersukkamik tunngaviusumik atuagasornermik ilisimasaqalertarput. Tassunga peqatigitillugu apeqqutit inuit nalinginnaasut inuiaqatigiit soqutigisaannik paasinninissamut oqalliseqarnissamullu tunngavissalertarput.

2. Ilinniartitsissummi siunerat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartut fysikimik imatut imatut ilisimasaqartigissapput pinngortitamillu ilisimatusarnermi periutsinik eqqarsariaatsinik imatut paasisaqartigissallutik avatangiisini pisut pitsaassutsikkut annertussutsikkullu nassuiarnissaannut fysikimit suleriaatsit ajornanngitsut paasisinnaallugit atorsinnaallugillu.

Ilikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut ilinniartitsissummi sulinerminni pitsaassutsikkut annertussutsikkullu fysikimi misileraanerit allaaserisinnaassavaat ingerlallugillu.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut anguniakkanut toqqakkanut fysikimi suliat imarisaat pillugit sammisamik ingerlatitseqqisinnaassapput, tassunga ilanngullugit nalinginnaasumik inuillu atassuteqaaqatigiittarneranni pisuni.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut fysikki namminneq kulturertik tunngavigalugu suliat imarisaannik teknologimilu ineriartorneq pillugit inuiaqatigiinni apeqqutinik oqalliseqarsinnaassapput.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat:

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

- h) ilinniartitsissutip inissisimanagera suleriaatsillu pillugit ilisimasatik takusinnaallugit,
- i) fysiki pissutsit, pisut siuliinik immikkoortunillu atuilluarsinnaassapput,

j) fysikimi ajornartorsiutit allanngorannerit sumulluunniit attuumassuteqanngitsut attuumassuteqartullu aammalu imminnut atanerit assigiit immikkut isiginiarlugit matematikki atorlugu allaaserinnissinnaassapput oqalliseqarsinnaassallutillu,

k) fysikimi suleriaatsit periutsillu oqallisigisinnaassavaat,

l) pitsaassutsikkut annertussutsikkullu misileraanerit aaqquissuussinnaassavaat, allaaserisinnaassavaat ingerlassinnaallugillu,

m) misileraanerit allaaserineqartut pillugit allattuivinnik nalunaarusianillu suliaqarsinnaassapput aamma fysikip assersuusiornikkut suliaqarfinni allani sammisanut tapersiisarneranik atassuteqartitsisinnaassapput.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit ukuupput:

Seqineq kaavittaalu:

t) seqinermik kaavitaanillu seqernullu sananeqaasianik oqaluttuarisaanermi isummat aamma

u) pinngortitami imaliinnarluni takuneqarsinnaasunik nassuiaanissamut tunngavittut nunarsuaq seqinermi kaavitaanilu ulloriaanera.

Nukissiuutit:

v) nukissiuutit assigiinngitsut, nukissiuutinik pilersitsisarneq nukissiuutillu pigiinnarneqartarnerat,

w) kissassutsit pissutsillu assigiinngitsut,

x) nukissiuuseriaatsit minnerpaamik marluk akornanni pilersitsisarnermi annertussutsikkut suliarinnineq,

y) inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu avatangiiserisanut sunniutai nukissiuutinillu atuineq aamma

z) uumasunit ujaranngornikunit aamma nukissiuutinik ataavartunik pilersuinermit nukissiuutinillu pilersitsinerup iluaqutaasumik sunniuteqartarneranut assersuutit.

Maligaasat:

aa) tunngaviusumik pisinnaasaat: siaruartarnerisa annertussusaat, maligaasat amerlassusiat, piffissaq siaruartarnerisalu sukkassusiat,

bb) elektromagnetikkut qinngornera qinngornerillu nassiunneqarsinnaasut/tiguneqarsinnaasut minnerpaaffiat,

cc) maligaasat annertussusiannik misileraalluni aalajangiineq aamma

dd) maligaasanut amerlassusaannut assersuutitut nipi qinggornerlu.

3.3 Illassutitut ilinniakkat.

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Illassutitut ilinniakkat imatut toqqarneqassapput pingaarnertut ilinniakkat ilanngullugit ilikkagassatut anguniakkat itisilernissaannut tapersiitillugit. Aammattaaq illassutitut ilinniakkat pingaarnertut ilinniakkanut tapersiissapput ilikkagassatullu anguniakkanik itisiliissallutik. Illassutitut ilinniakkat ilinniartut suleqatigalugit toqqarneqassapput. Illassutitut ilinniakkat pingaarnertut ilinniakkatulli Kalaallit Nunaanni nunanilu tamani pissutsinut sapinngisamik annertunerpaamik atassuteqartinneqassapput. Illassutitut ilinniakkat ilinniartitsinerup 20 procentiata missaani annertussuseqassapput.

Illassutitut ilinniakkami kernefysik ilaassaaq, tassunga ilanngullugit atomit sananeqaasiat, sananeqaasiannik takussutissaq, qinggornerit ulorianartut, nungukkiartortarneri assigiinngitsut, pissusilersortarnerat aamma nungukkiartortarnerat pillugu inatsit.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

ppp) Ilinniartitsinerni ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.

qqq) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.

rrr) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.

sss) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginarartuuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.

ttt) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinermi ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suleriaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.

uuu) ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.

4.2 Suleriaatsit

Suleriaatsinik toqqaanermi ilinniartut nammineersinnaaneranni ilanngorartitsineq siuariartortitsinerlu tunngaviussaaq. Ilinniartitseriaatsit ilinniakkanut tunngatillugu allanngorartinneqassapput, kisiannili aamma ilinniartut assigiinnginnerat, taakku ilikkagaqariaasiat pisariaqartitaallu isiginiarneqassapput.

Ilinniartitseriaatsit allanngorartinneqassapput, taamaalilluni atuagarsorneq suliaqavinneq misileraanerlu isiginiarneqassallutik. Misileraalluni sulineq ilinniartitsinerup 20 procentia missaanissaaq.

Ilinniartitseriaatsit allanngorartinneqassapput, taamaalilluni atuagarsorneq suliaqavinneq misileraanerlu isiginiarneqassallutik. Ilinniartitseriaatsit ilinniartut suliaqarfimmi oqaasiannik, qisuariartarnerannik ajornakusoortunillu eqqarsarsinnaassusiannik ineriartortitsisut isiginiarneqassapput. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsinermi oqaatsinik siullertut oqaasillit aappaattullu oqaasillit isiginiarneqarlutik.

Fysikimi sammisamik oqaluttariarsorluni saqqummiineq suliarineqassaaq. Allattariarsorluni sulisoqassaaq, tassani ilaatigut ilaassallutik allattuiffiit, nalunaarusiat, suliniutit pillugit nalunaarusiat fysikimilu suliaqarfimmi taaguutinik sungiusarluni suliaqartoqassalluni. IT ikiuutitut nalinginnaasutut ilanngunneqassaaq

4.3 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissumi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aaqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaalluartikkiartortillugillu.

4.4 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq piffissat ilaanni suliaqarfinni assigiinngitsuni suliaqartoqartarluni ilinniartitsissutinilu allani ilisimasaqarfinnut sanilliussisoqartarluni. Ilinniartitsineq ilinniartitsissummut matematikkimut ataqatigiissinneqassaaq.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Ilinniartut ilinniagaqarnermi pissarsiaat akuttunngitsumik nalilersorneqartassapput, taamaalilluni ilinniartut ataasiakkaat killiffitsinik ilisimalissallugu, taamaalilluni ilinniartut ataasiakkaat ilikkagassatut anguniakkanik angusinissaat ilinniartitsissummillu aaqqiinissaq siunertaralugit ilinniartut ataasiakkaat siumut isigaluni ilitserorneqartassallutik.

5.2 Misilitseriaatsit

Immikkoortuni ilinniartut suliaqarfigisimasaanni suliassat siamasissumik oqaasertalersukkat tunngavigalugit oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq. Suliassat ilassutininik siumut ilimageriinngisanik suliassami sammisamik atassuteqartitsineranut tunngaviusinnaasunik imaqqassaaq.

Suliassat ilanngussat ilanngunnagit misilitsinnginnermi soraarummeertunit ilisimaneqassapput, aatsaalli piffissap soraarummeerfiusup aallarereernerata kingorna.

Suliassami sammisamik sammisamik soraarummeertup saqqummiussaannut piareersarnissamut tiimit 24-t missaanni piffissaliisoqassaaq, kisiannili tiimit 24-mit sivikinnerunngitsumik. Piffissaq soraarummeerfik soraarummeertumut ataatsimut minutsit 24-t missaaniippoq.

Misilitsinneq marloqiusaavoq. Misilitsinnermi immikkoortoq siulleq piffissap soraarummeerfiup 1/3-iata missaani sivissuseqarpoq, tassaallunilu soraarummeertitsisumit itisiliilluni apeqqutit ilanngullugit soraarummeertup saqqummiussinera. Immikkoortua aappaa sulissaq ataatsimut isigalugu soraarummeertup soraarummeertitsisullu oqaatiginerisigut ingerlanneqassaaq, tassani ilanngussat attuumassuteqartitsisut tunniunneqassallutik ilanngunneqarlutillu. Malittarisassatut pingaarnertut soraarummeertitsinermi immikkoortut atuagarsornermeersut misileraanermeersullu ilanngunneqassapput.

5.3 Naliliinermi tunngaviit

Nalilersuinermi soraarummeertup ilinniartitsissummi ilikkagassatut anguniakkanik qanoq annertutigisumik angusisimanagera nalilerneqassaaq. Suliaqarfik pillugu oqaloqatigiinnermi soraarummeertup uku piginnaasai pingaartinneqassapput:

- a) fysikimi immikkoortunik naleqquttunik pingaarutilinnillu ilanngussinera,
- b) ilinniartitsissummi immikkoortunik ilanngussisinnaassusia aamma
- c) suliaqarfimmi tunngavilersuinermik malinnaanermi sakkutut suliaqarfimmi taaguutininik, suleriaatsininik periutsinillu nalunngisaqarnermik takutitsinera.

Soraarummeertup saqqummiussineraanik ataatsimut nalililineq tunngavigalugu karakteriliisoqassaaq.